

LECTIO I: Ο ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ovidius poēta in terrā Ponticā **exulat**. Epistulas Rōmam **scriptitat**.

Epistulae plenae querelārum **sunt**. Rōmam **desiderat** et fortūnam adversam **deplōrat**. Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā.

Poētam curae et miseriae **excruciant**. Epistulis contra iniuriam **repugnat**. Musa **est** unica amīca poētae.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ Ι

Ο ποιητής Οβίδιος είναι εξόριστος στη γη του Πόντου (ή στην ποντική γη). Γράφει συχνά επιστολές στη Ρώμη. Οι επιστολές είναι γεμάτες (με) παράπονα. Επιθυμεί τη Ρώμη (ή Του λείπει η Ρώμη) και θρηνεί για την αντίξοχη τύχη (του). Αφηγείται για τους βάρβαρους κατοίκους και για την παγωμένη γη. Τον ποιητή βασανίζουν οι έγνοιες και οι δυστυχίες. Με τις επιστολές μάχεται ενάντια στην αδικία (ή αντιμάχεται την αδικία ή αντιστέκεται στην αδικία). Η Μούσα είναι η μοναδική φίλη του ποιητή.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

A' κλίση

poeta, -ae: ποιητής (εδώ είναι αρσενικό. Μπορεί να είναι και θηλυκό, γιατί υπήρχαν και γυναίκες ποιήτριες)

terra, -ae: γη (θηλ.)

epistula, -ae: επιστολή (θηλ.)

Roma, -ae: Ρώμη (θηλυκό ,δεν έχει πληθυντικό αριθμό)

Τα κύρια ονόματα δεν σχηματίζουν κατά κανόνα πληθυντικό αριθμό (*singularia tantum* = μόνο ενικού). Συνεπώς και τα ονόματα πόλεων δεν είναι εύχρηστα στον πληθυντικό αριθμό (εξαιρούνται όσα είναι εξαρχής στον πληθυντικό, π.χ. *Athenae*).

querela, -ae: παράπονο (θηλυκό)

fortuna, -ae: τύχη (θηλυκό)

Το ουσιαστικό υπάγεται στα ετερόσημα, σε εκείνα τα ουσιαστικά που διαθέτουν διαφορετική σημασία στον ενικό και διαφορετική σημασία στον πληθυντικό αριθμό. Στον ενικό αριθμό *fortuna, -ae* = η τύχη, στον πληθυντικό αριθμό *fortunae, -arum* = τα υπάρχοντα, τα αγαθά.

incola, -ae: κάτοικος (αρσενικό & θηλυκό)

cura, -ae: έγνοια (θηλυκό)

miseria, -ae:δυστυχία (θηλυκό)

iniuria, -ae: αδικία (θηλυκό)

Musa, -ae: Μούσα(θηλυκό)

amica, -ae: φίλη (θηλυκό)

B' κλίση

Ovidius, -ii/-i: Οβίδιος (αρσενικό. Κλητική ενικού *Ovidi*)

Τα γνήσια κύρια Λατινικά ονόματα καθώς και τα κοινά (ή προσηγορικά) υπερδισύλλαβα σε *-ius* σχηματίζουν τη γενική του ενικού αριθμού σε *-ii/-i* (συναιρούν το τελικό *-ii* σε *-i*) και τονίζονται στην παραλήγουσα, μετά τη συναίρεση, έστω και αν αυτή είναι βραχεία. Επίσης, τα γνήσια κύρια Λατινικά ονόματα (καθώς και το προσηγορικό ουσιαστικό *filius* = ο γιος) σχηματίζουν την κλητική του ενικού αριθμού σε *-i* αντί για *-ie*.

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β' κλίση

Ponticus, -a, -um : του Πόντου. Δεν σχηματίζει πληθυντικούς τύπους καθώς αποτελεί εθνικό. Αφού δηλώνει τόπο, δεν σχηματίζει παραθετικά.

plenus, -a, -um: γεμάτος (Συγκριτικός: plenior, plenior, plenius, Υπερθετικός: plenissimus, plenissima, plenissimum)

adversus, -a, -um: αντίξοος (Συγκριτικός: adversior, adversior, adversius, Υπερθετικός: adversissimus, adversissima, adversissimum)

barbarus, -a, -um: βάρβαρος (Συγκριτικός: barbarior, barbarior, barbarius, Υπερθετικός: -)

gelidus, -a, -um: παγωμένος (Συγκριτικός: gelidior, gelidior, gelidius, Υπερθετικός: gelidissimus, gelidissima, gelidissimum).

unicus, -a, -um : μοναδικός (δεν σχηματίζει παραθετικά)

ΡΗΜΑΤΑ

1η Συζυγία

ex(s)ulo, ex(s)ulavi, ex(s)ulatum, ex(s)ulāre: είμαι εξόριστος

scriptito, scriptitavi, scriptitatum, scriptitāre: γράφω

Το ρήμα scriptito υπάγεται στην κατηγορία των θαμιστικών ρημάτων, των ρημάτων εκείνων που δηλώνουν τη συχνή επανάληψη μιας πράξης (θαμά = συχνά, πρβλ. θαμώνας). Το ρήμα scriptito αποδίδεται ως «γράφω συχνά», ενώ το αρχικό ρήμα από το οποίο προέρχεται είναι το ρήμα scribo, το οποίο αποδίδεται ως «γράφω».

desidero, desideravi, desideratum, desiderāre: επιθυμώ

deploro, deploravi, deploratum, deplorāre: θρηνώ

narro, narravi, narratum, narrāre: αφηγούμαι

excrucio, excrucavi, excruciatum, excrucīare: βασανίζω

repugno, repugnavi, repugnatum, repugnāre: αντιμάχομαι

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

sum, fui, - , esse: είμαι

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

in (+ εδώ τοπική αφαιρετική): σε

de (+ κυρίως αφαιρετική): για

contra (+ αφαιρετική): εναντίον

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

et (παρατακτικός, συμπλεκτικός σύνδεσμος): και

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

- **poeta** ≤ ποιητής (ποιέω-ῶ, ποίημα, ποιητικός, ποίηση)
- **terra:** κυρ. «ξηρά»· τέρσομαι = ξεραίνομαι· πρβλ. τερακότα
- **Ponticus:** υπερπόντιος, ποντοπορία, ποντοπόρος, ποντοπορώ
- **epistula** ≤ επιστολή (επιστολικός, επιστολογράφος, επιστολογραφία, επιστολογραφικός, επιστολόχαρτο)
- **plenus:** πίμπλημι, πληρώ, πλήρης, πλήθος, πλησμονή, άπληστος, άπλετος, πολύς, πολύπαθος, πολλαπλασιασμός, πλείστος, πλούτος, πλεονασμός, πλειοδοσία· πρβλ. κομπλέ
- **sunt, est:** *esmi > εἰμί
- **fortuna:** πρβλ. φουρτούνα, φουρτουνιασμένος
- **adversus** (ad +versus) < ad + verito: πρβλ. βέρτιγκο· vs (συντομογραφία του versus = εναντίον)
- **incola** < in + colo = καλλιερρώ, κατοικώ, λατρεύω· cultura: agri-cultura < ager + cultura
- **barbarus** ≤ βάρβαρος (πρβλ. βαρ-βαρ) (βαρβαρικός, βαρβαρότητα)
- **gelidus** < gelo: πρβλ. γέλη, τζελ, ζελέ, (τ)ζελατίνα
- **cura:** πρβλ. κούρα
- **miseria:** πρβλ. μιζέρια, μίζερος
- **contra:** πρβλ. κόντρα
- **Musa** ≤ Μούσα (μουσείο, μουσειακός, μουσειολογία)
- **unicus** < unus = ένας
- **amica** < amo· amabilis, amicitia: πρβλ. Αμόρε

